

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü
İnceleme Raporu - 2

24. Dönem 4. Yasama Yılı
2014

(Rapor Komisyonun 17.04.2014 tarihli toplantısında kabul edilmiştir.)

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

SİLİVRİ CEZA İNFAZ KURUMLARI KAMPÜSÜ İNCELEME RAPORU - 2

I. BAŞLANGIC

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, 13 Ekim 2011 tarihli 3'üncü toplantısında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde incelemelerde bulunmak üzere bir Alt Komisyon kurulmasına karar vermiştir.

Alt Komisyon, 13.02.2014 tarihinde Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde incelemelerde bulunmuştur. İncelemeyi Alt Komisyon Başkanı ve Konya Milletvekili Ayşe TÜRKMENÖĞLU, Adıyaman Milletvekili Mehmet METİNER, Ağrı Milletvekili Mehmet Kerim YILDIZ, Malatya Milletvekili Veli AĞBABA ve Adana Milletvekili Murat BOZLAK gerçekleştirmiştir. İncelemeye, Komisyon görevlilerinden Yasama Uzmanı Fazlı PEHLİVAN ve Yasama Uzman Yardımcısı Mesut AYDINOĞLU eşlik etmiştir.

II. BAŞVURUCULAR

24'üncü Yasama Dönemi'nde, Alt Komisyonun Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde 11.06.2012 tarihinde gerçekleştirdiği incelemeden bu yana İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna 123 adet başvuru iletilmiştir.

Başvurularda, başta adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiaları olmak üzere, başka ceza infaz kurumlarına nakledilme talepleri, denetimli serbestlikten yararlanma ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma taleplerinin reddedilmesine ilişkin şikâyetler, disiplin cezalarından şikâyetler, sağlık sorunları ve Komisyonun yerinde incelemede bulunması hususlarını içermektedir

III. İNCELEMENİN KONUSU VE AMACI

3686 sayılı "İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu"nun 6'ncı maddesine göre, Komisyon; alt komisyonlar kurmak suretiyle çalışabilir ve 5'inci maddesine göre, gerekli gördüğünde Ankara dışında incelemelerde bulunabilir. Ceza infaz kurumu ve tutukevlerindeki fiziki şartların ve kurum yöneticilerinin tutum ve davranışları ile mevzuattan kaynaklanan insan hakkı ihlallerinin incelenmesi amacıyla kurulan Alt Komisyon, faaliyet yılı içerisinde muhtelif ceza infaz kurumlarında incelemelerde bulunmaktadır. İncelemelerin genel amacı, ceza infaz kurumlarında, hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi dokunulmazlığı haklarına ve ceza infaz kurumları yaşam koşullarına ilişkin sorunların olup olmadığının tespitidir. Komisyon hazırladığı raporlarda ilgili kurumların tespit edilen sorunlara dikkatini çekmekte

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

---

ve bunlara dair çözüm önerilerini yetkili mercilerle paylaşmaktır. Söz konusu çözüm önerileri mevzuat değişikliği gerekliliğine vurgu yapabilmekte veya belli bir konudaki uygulamanın iyileştirilmesine dikkat çeken mahiyette olabilmektedir.

Tutuklu ve hükümlülerle birlikte ceza infaz kurumu görevlilerinin sorunları da incelemeler vesilesiyle milletvekilleri tarafından yerinde görülmekte ve bu durum mevcut sorunlara ilişkin parlamento ve kamuoyu duyarlılığının da artmasına hizmet etmektedir.

IV. İNCELEMEDE UYGULANAN YÖNTEM

İnceleme sırasında ilk olarak cezai infaz kurumlarının idarecileri ve ceza infaz kurumlarından sorumlu Cumhuriyet Savcılarında Ertuğrul SARIYAR tarafından Alt Komisyona bilgilendirmede bulunulmuştur. Bilgilendirme toplantısının ardından, ceza infaz kurumlarının fiziki ve yaşam koşullarına ilişkin gözlemlerde bulunulmuş ve Komisyonumuza başvuruda bulunmuş mahpuslarla¹ ve rastgele seçilen diğer odalardaki mahpuslarla Kurumdan herhangi bir görevlinin iştiraki olmaksızın görüşülmüştür.

V. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE YAZILI METİNLER

Heyet çalışmasında, Birleşmiş Milletlerin 13 Mayıs 1977 tarihli “*Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar*”, 9 Aralık 1988 tarihli “*Herhangi Bir Biçimde Tutulan Veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü*” 14 Aralık 1990 tarihli “*Tutuklulara Uygulanacak Muameleler İçin Temel İlkeler*”; Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11 Ocak 2006 tarihli ve (2006)/2 nolu “*Hükümlülerin İyileştirilmeleri İçin Standart Asgari Kuralların Avrupa Metni*” (Avrupa Cezaevi Kuralları), Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin “*Cezaevinin Aşırı Kalabalıklaşması ve Cezaevi Mevcudu Enflasyonu Hakkındaki R (99) 22 sayılı Tavsiye Kararı*; 5275 sayılı “*Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun*” ve “*Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük*” hükümleri ile ilgili diğer mevzuatı dikkate almıştır.

VI. GÖRÜŞME VE İNCELEMELER

1. Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsüne İlişkin Sunulan Bilgilendirme

- Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü 1.035.000 m²'lik alan üzerine konuşlandırılmış olup Silivri ilçesine 12 km., İstanbul iline ise 70 km. mesafede bulunmaktadır.

---

¹ Kanuni bir tabir olmamakla beraber, “mahpus” kelimesi tutuklu, hükmen tutuklu ve hükümlü anlamlarının her üçünü de barındıran çatı bir kavram olarak Raporda yer almaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

- Kampüste 1 Adet Açık Ceza İnfaz Kurumu ve 8 adet L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile kampüsün genel işleyişini yürüten Açık Ceza İnfaz Kurumuna bağlı hizmet ve destek üniteleri yer almaktadır. Yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunun inşaat çalışmaları ise sürmektedir.
- L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarının her birinde 60 adet 28 kişilik koğuş, 4 adet 3 kişilik oda, 35 adet tek kişilik oda ve 1 adet 17 kişilik hasta ve engelli koğuşu bulunmakta olup kurumların bir bölümü yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumu statüsündedir. 28 kişilik koğuşların her birinde yaklaşık 13 m² genişliğinde 7 oda, 65 m² genişlikte açık avlu ve 57 m² genişlikte ortak yaşam alanı olmak üzere yaklaşık toplam 209 m²'lik alan bulunmaktadır. Her bölümün ortak yaşam alanında 1 adet TV anten girişi, 1 adet çok kanallı merkezi radyo, çay hazırlanması ve pişirilmeden yenilebilen meyve ve sebzeler ile bulaşıkların yıkanılması için kullanılabilen mutfak, 1 adet elektrikli ısıtıcı prizi ve acil durumlarda personelin çağırılması için kullanılabilen 1 adet ışıklı çağırma butonu yer almaktadır.
- Kampüste sanık sayısı fazla olan ve güvenlik riski yüksek davalar için hazırlanmış 3 duruşma salonu bulunmaktadır.
- Kampüs içerisinde bulunan Silivri Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığı tüm kampüsün dış güvenliğini sağlamak ve mahpusların hastane, mahkeme ve başka ceza infaz kurumlarına sevk ve nakil işlemlerini gerçekleştirmekle görevlidir.
- Kapalı ceza infaz kurumlarında kuruma girecek personel, ziyaretçi, avukat ve diğer görevli ve kişilerin ziyaretçi kabul bölümünde göz kaydı yapılmakta, bina girişlerinde bulunan duyarlı kapı ve X-ray cihazlarından geçtiklerinden sonra göz kaydı okutularak kurumlara girmeleri sağlanmaktadır. Kurumların iç ve dış güvenliği kameralar marifetiyle merkez kontrol odasından 24 saat izlenerek sağlanmaktadır.
- Toplam arttırılmış kapasitesi 13.632 kişi olan kapalı ceza infaz kurumlarında 6.544 hükümlü, 1.541 hükmen tutuklu ve 2.367 tutuklu olmak üzere toplam 10.452 mahpus barındırılmaktadır. 550 kişi kapasiteli Açık Ceza İnfaz Kurumunda ise 512 hükümlü bulunmaktadır.
- Kampüste 2.039'u infaz koruma memuru, 77'si infaz koruma başmemuru, 29'u psikolog ve sosyal çalışmacı, 15'i öğretmen, 62'si katip, 71'i şoför ve 195'i diğer

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

---

personel olmak üzere toplam 2.488 personel görev yapmaktadır. Kampüste bulunan 500 adet lojman kurum personeline tahsis edilmiştir. Kampüste ayrıca lojmanda ikamet eden personel ile bakmakla yükümlü oldukları yakınlarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere alışveriş merkezi, oyun salonu, kuaför, kafeterya, restoran ve aile sağlığı merkezi bulunmaktadır. Kampüs bünyesinde dışarıdan gelen misafirlerin ve personelin konaklayabileceği 36 odalı misafirhane de yer almaktadır.

- Kampüsün ısınma ve sıcak su ihtiyacını karşılamak üzere yakıt olarak doğalgaz kullanılan ısı merkezi kurulmuştur. Ayrıca 7.000 m²'lik alana monte edilen 1.340 adet güneş enerji paneliyle önemli miktarda doğalgaz tasarrufu sağlanmaktadır.
- Mahpusların temel sağlık gereksinimlerini karşılamak üzere her bir ceza infaz kurumunda aile hekimi ve sağlık personeli görev almaktadır.
- Tedavileri kurumlarında yapılamayan mahpusların tedavileri ise başta dâhiliye, kardiyoloji, genel cerrahi, nöroloji, ortopedi ve göz olmak üzere 10 branşta sağlık hizmeti verilen Silivri Ceza İnfaz Kurumları Devlet Hastanesinde gerçekleştirilmektedir. Hastanede 1 başhekim, 1 müdür, 9 kadrolu uzman ve 8 pratisyen hekim görev almaktadır. Hastanede ayrıca uzman doktorla 24 saat nöbet hizmeti verilmektedir. Hastanede 1'i engelliler için olmak üzere 15 odalı ve 30 yataklı servis bulunmaktadır. Kampüs içinde ayrıca, sadece kampüsteki acil sağlık vakalarına bakmakla görevli 112 acil sağlık istasyonu da yer almaktadır.
- Her ceza infaz kurumunda dış ünitesi mevcut olup mahpusların dış muayene ve tedavileri Sağlık Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı arasında yapılan protokol doğrultusunda devlet hastanelerinden gelen dış hekimlerince haftanın 5 günü gerçekleştirilmektedir.
- Beslenme ihtiyacı Açık Ceza İnfaz Kurumu bünyesinde bulunan ve günlük 12.000 kişiye yemek hazırlayacak şekilde tasarlanan genel mutfak ile günlük 25.000 ekmek üretim kapasitesine sahip fırın vasıtasıyla giderilmektedir. Yemeklerin yapımında Sağlık Bakanlığınca belirlenen 1 kişi için günlük ortalama 2.300 kalori değeri esas alınmaktadır. Mutfakta diyet raporu bulunan mahpuslar için diyet yemeği de hazırlanmaktadır.
- Akıllı su sayacı kullanılması sayesinde su tüketimi kontrol altına alınmış olup mahpuslara 24 saat boyunca günlük kişi başı 200 litre soğuk ve 50 litre sıcak su

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

verilebilmektedir. Bu miktar Sağlık Bakanlığının ilgili yönetmeliğinde² belirtilen seviyededir. Akıllı su sayaçlarının kullanımıyla kampüsteki günlük toplam su sarfiyatı 6.000 m³'ten 3.000 m³'e inmiştir. Mahpusların çoğu uygulamadan memnun olduklarını ifade etmektedir.

- Kampüste bulunan çamaşırhanede ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm mahpusların kullandığı çarşaf, nevresim, yastık kılıfı ve battaniyeler yıkanıp kurutulmakta ve ütülenmektedir. Mahkûmların çarşafı haftalık periyotlarla yıkanmaktadır.
- Mahpuslara kuruma kabullerinden itibaren eğitim seviyeleri tespit edilerek başta okuma yazma kursları olmak üzere üniversite eğitimi dahil bütün eğitim imkanları sağlanmaktadır. Mahpusların meslek sahibi yapılması amacıyla berberlik, terzilik gibi çeşitli iş ve meslek kursları da açılmaktadır.
- Ceza infaz kurumlarında 6 adet derslik, fuaye salonu ve kütüphane bulunmaktadır.
- Kurumlardaki psiko-sosyal servislerde görevli psikolog ve sosyal hizmet uzmanları tarafından mahpuslara bireysel görüşme, öfke kontrolü, iletişim gibi konularda programlar düzenlenerek kişisel gelişimlerine destek olunmaktadır.
- Ceza infaz kurumlarında 2 adet halı saha ve 1 adet çok amaçlı kapalı spor salonu bulunmaktadır. Kapalı spor salonlarında sportif faaliyetlerin yanı sıra konser, tiyatro gibi sosyal ve kültürel faaliyetler de gerçekleştirilmektedir.
- Kapalı ceza infaz kurumlarında 14 adet avukat görüşme odası, 56 adet kapalı görüş kabini ve 4 adet açık görüş salonu bulunmaktadır. Açık görüş salonunda çocuklar için oyun parkı oluşturulmuştur. Mahpuslar her ayın ilk haftasında açık, diğer haftalarda ise kapalı olmak üzere yarım saatten az, bir saatten fazla olmamak kaydıyla ziyaretçileri ile görüşebilmektedir.
- Her bir kapalı ceza infaz kurumunda “*Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkındaki Yönetmelik*” gereğinde kurumlarda bulunan evli mahpusların faydalanacağı 9 adet aile görüş odası bulunmaktadır.

² 17.02.2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

---

2. Ceza İnfaz Kurumlarındaki Gözlem ve Tespitler ile Mahpuslarla Gerçekleştirilen Görüşmeler

İncelemelerde bulunan koğuşlarda mahpuslarca genel olarak, ceza infaz kurumu koşullarından ziyade yargılamaya ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Heyet tarafından 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 3 koğuşta ve 1 adet üç kişilik odada incelemelerde bulunulmuştur. Adli mahpusların bulunduğu ilk koğuşta 22 mahpusun barındırıldığı görülmüştür. Mahpuslar tarafından dile getirilen hususlar şunlardır:

- Tutuklular için haftada bir, hükümlüler için 15 günde bir kullandırılan 10 dakikalık telefonla görüşme süresinin yetersiz olduğu belirtilmiştir.
- Koğuşta çamaşır makinesi bulundurulmasının yasak olması ve cezaevi çamaşırhanesinde sadece çarşaf, nevresim ve battaniye gibi eşyaların yıkanması nedenleriyle temizlik konusunda zorluk yaşadıklarını belirterek koğuşlara çamaşır makinesi verilmesini talep etmişlerdir.
- Dış tedavisi taleplerinin haftalarca yerine getirilmediği ifade edilmiştir.
- Dış tedavisi dışındaki sağlık hususlarında, çevre temizliğinde ve yemekler konusunda eskiye nazaran önemli iyileşmeler bulunduğu belirtilmiştir.
- Kapalı spor salonunun haftada 1 kez 45 dakika süreyle kullandırıldığı, kullanım sayısı ve süresinin yetersiz olduğu ifade edilmiştir.
- Kurum görevlilerinden memnun olduklarını, kendilerine hakarete veya kötü muamelede bulunulmadığını belirtmişlerdir.
- Duruşmalara götürüldükleri ring araçlarının havasız, dar olduğu ve araçlarla kapasitenin üstünde kişi taşındığı ifade edilmiştir.
- Bazı mahpuslar denetimli serbestlikten faydalanma ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartlarını sağladıkları halde bu imkânlardan faydalanamadıklarını ifade etmiştir.
- Cezalarını ailelerinden uzakta infaz ettiklerini belirten bazı mahpuslar, ailelerine yakın ceza infaz kurumuna sevk edilme taleplerinin reddedilmesinden yakınmaktadır.
- Kuruma verdikleri dilekçelerin çıkış numaralarının kendilerine verilmediğini ifade etmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Aynı ceza infaz kurumunda ziyaret edilen diğer bir koğuştta 7 mahpusun barındırıldığı görülmüş, mahpuslarca temel olarak yargı sürecine ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuş, ceza infaz kurumunda hukuk dışı bir uygulamanın bulunmadığı ve sorunların karşılıklı diyalog yoluyla çözümlenebildiği ifade edilmiştir.

Yine aynı ceza infaz kurumunda yer alan ve 5 mahpusun kaldığı koğuştta yapılan incelemelerde akustik sorununun az sayıda kişi bulunan koğuştlarda yoğun olarak hissedildiği ve koğuştun çeşitli bölümlerine yumurta kartonları ve gazeteler asılarak gürültünün emilmesinin sağlanmaya çalışıldığı görülmüştür. Mahpuslarca, cezaevi koşullarına ilişkin heyete aktarılan başlıca hususlar şunlardır:

- Ayda üç kez kullandırılan kapalı görüşlerden birinin açık görüş haline getirilmesi ve görüşlerin süresinin uzatılması talep edilmiştir.
- Ring araçlarına ilişkin daha önce ifade edilen şikâyetler yinelenmiştir.
- İnfaz koruma görevlilerinin görevlerinin zorluğu dikkate alınarak yıpranma hakkının tanınması, fazla mesai ücreti alabilmeleri ve emeklilikleri sonrası silah bulundurabilmeleri gibi hususların dikkate alınması önerilmiştir.

2 Nolu L Tipi Kapalı Caza İnfaz Kurumunda yapılan incelemelerde 3 farklı koğuştta incelemelerde bulunulmuştur. İlk iki koğuştta yapılan incelemelerde mahpuslarca dile getirilen benzer mahiyetteki hususlar şunlardır:

- Disiplin cezalarının keyfi bir şekilde verildiği ve bu nedenle telefonla görüşme hakkının, sohbet hakkının, sosyal ve kültürel etkinliklere katılma hakkının engellendiği, infaz hâkimliğinin disiplin cezalarına ilişkin değerlendirmelerinde gerekli özeni göstermeyerek onay makamı gibi çalıştığı iddia edilmiştir.
- Kurumdaki polikliniğin yetersiz olduğu belirtilmiş, muayene taleplerinin haftalarca yerine getirilmediğinden ve sevk edildikleri hastanelerdeki bazı doktorlar tarafından muayenelerin kelepçeli olarak gerçekleştirilmek istenmesinden şikâyet edilmiştir.
- Koğuştta bulundurulabilecek kitap sayısına ilişkin sınırlama getirilmediği belirtilmiştir.

Anılan ceza infaz kurumunda ziyaret edilen diğer bir koğuştta belden aşağısı felçli hasta bir mahpusun da yer aldığı 6 mahpusla görüşülmüştür. Hasta mahpusun odasında klozet, banyo ve duvara monte edilmiş LCD televizyon bulunduğu görülmüştür. Ancak banyo ve tuvalet kısmının odadan herhangi bir düzencele ayrılmamış olmasının hijyen sorunu oluşturabileceği değerlendirilmiştir. Engelli mahpus tarafından bakımının yanında bulunan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

oğlu tarafından gerçekleştirildiği, sağlık durumu nedeniyle sürekli elbise değiştirmek zorunda kaldığı, koğuştta çamaşır makinesi bulundurulamaması nedeniyle oğlunun elbiselerini elde yıkadığı, ceza infaz kurumunun engellilere uygun şekilde dizayn edilmediği, örneğin kurumun ikinci katındaki açık görüş alanına gitmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir. Koğuştta bulunan diğer mahkûmlar ise çamaşır makinesi talebini yinelemiş, nakil taleplerinin yerine getirilmemesinden yakınmışlardır.

4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 2 farklı koğuştta incelemelerde bulunmuş, ilk koğuştta ceza infaz kurumuna ilişkin herhangi bir sorun olmadığı belirtilirken diğer koğuştta ise Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin ziyarette bulunabilecek kişiler hakkındaki hükümlerinin değiştirilerek mahpusların yakın akrabaları dışında belirlenebilen 3 kişiyi değiştirebilmesine ilişkin hükmün esnetilmesi talebi dile getirilmiştir.

Heyet, 5 Nolu L Tipi Kapalı Ceza infaz Kurumunda öncelikle 3 mahpusun bulunduğu 3 kişilik odada incelemelerde bulunmuş, mahpuslarca genel olarak yargı sürecine ilişkin değerlendirmelerde bulunmuş, ceza infaz kurumuyla ilgili hususlarınsa kurum idaresince yasalar çerçevesinde çözümlendiği ifade edilmiştir.

Aynı Kurumda ziyaret edilen diğer 3 farklı koğuştta ise yine kurum idaresinin yapıcı bir yaklaşım benimsediği ifade edilmiş; koğuştlardaki akustik sorunu ve ziyaret yönetmeliğine ilişkin şikayetler yinelenmiş; hükümlü, tutuklu ve görevi başındaki personel için belirlenen 5 TL'lik günlük iâşe miktarının yükseltilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

İncelemeler esnasında mahpusların yanı sıra, ceza infaz kurumu personelinin de talep ve sorunları hakkında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. İnfaz koruma memurları özlük haklarının yetersizliğinden, yıpranma hakkının tanınmamasından, bayramlarda ve resmi tatillerde dahi çalışmalarına rağmen fazla mesai ücreti alamamalarından, işyurtlarından elde edilen kârın adaletsiz dağıtılmasından, üniformalarının kalitesizliğinden, lojman sayısının yetersizliğinden ve silah taşıma ruhsatlarının emekliliklerinde taşıma ruhsatına dönüştürülmesinden şikâyet etmişlerdir. Hâlihazırda genel idari hizmetler sınıfında yer alan infaz koruma memurları, güvenlik hizmetleri sınıfına geçmeyi talep etmişler, bu şekilde yaptıkları işin gereği olan haklara kavuşabileceklerini ileri sürmüşlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

VII. DEĞERLENDİRME VE SONUC

Ceza infaz kurumlarında tespit edilen hususlar aşağıda başlıklar halinde sunulmaktadır.

• **Ses Yalıtımı:**

Kampüste gerçekleştirilen incelemede göze çarpan temel fiziki sorun koşulların akustik sorunu olmuştur. Mahpuslarının da yoğun bir şekilde dile getirdiği sorunu, yumurta kartonlarını ve gazeteleri merdiven tutamaklarına yerleştirmek ve tavandan sarkıttıkları iplere asmak suretiyle gidermeye çalıştıkları gözlemlenmiştir. Sorunun mahpusların kulak sağlığını ve psikolojilerini olumsuz şekilde etkileyebileceği değerlendirilmektedir. Sesin yalıtımı için gerekli çalışmaların bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

• **Sağlık Sorunları**

Kampüste sağlık sorunlarına ilişkin iletilen başlıca sorun diş tedavileri hakkındadır. Ceza İnfaz Kurumlarına devlet hastanelerinden gelen ve haftanın 5 günü yarım gün hizmet veren diş hekiminin yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Kurumların mevcudu düşünüldüğünde sorunun çözümü için kurumlarda daimi olarak diş hekiminin bulunmasının sağlanması ya da muayene süresinin uzatılması seçenekleri üzerinde durulabilir.

Bazı mahpuslarca ifade edilen kelepçeli muayeneden kaynaklı şikâyetlerle ilgili olarak, mahpusların ne şekilde muayene edileceğinin doktorların takdirine bırakıldığının hatırlanması gerekmektedir.

• **Koşullarda Çamaşır Makinesi Bulundurulamaması Hususu**

Heyetçe yapılan incelemelerde mevzuat gereği koşullarda çamaşır makinesi bulundurulamaması ve kurum çamaşırhanesinde kişisel eşyaların yıkanmaması nedeniyle başta kendi çamaşırını yıkamakta güçlük çeken hasta mahpuslar olmak üzere tüm mahpusların yakınmalarına tanık olunmuştur. Özellikle çok sayıda mahpusun barındırıldığı koşullarda hijyen şartlarının sağlanabilmesi açısından güvenlik kaygıları giderilerek “*Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik*”te değişiklik yapılarak koşullarda çamaşır makinesi bulundurulmasına izin verilmesi ya da kişisel eşyaların da kurum çamaşırhanesinde yıkanabilmesinin sağlanmasının yerinde olacağı değerlendirilmiştir. Nitekim Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün Silivri Ceza İnfaz Kurumlarına, mahpusların kişisel eşyalarının haftalık aralıklarla yıkanmasını teminen infaz kurumlarında uygun çamaşır yıkama alanları belirlenmesi ve

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

gerekli çamaşır makinelerinin alımının sağlanması talimatını verdiği; kampüste yer alan kapalı ceza infaz kurumlarının müdürlerinin ise kampüsün mahpus sayısının fazlalığı, kişisel eşyaların toplanmasının yoğun bir işi yükü getireceği, bazı mahpusların kıyafetlerinin başka mahpusların kıyafetleriyle birlikte yıkanmasını istemeyebileceği ve kıyafetlerin birlikte yıkanmasının amaçlanan hijyeni sağlamayacağı gerekçesiyle ilgili yönetmelikte değişiklik yapılarak koğuşlarda çamaşır makinesi bulundurulabilmesinin sağlanması görüşünde bulunduğu öğrenilmiştir.³ Her iki yaklaşımın da heyetin işaret ettiği sorunlara çözüm getirebileceği değerlendirilmektedir.

• Soğuk ve Sıcak Suyun Sunumu:

Kampüste su sorununa ilişkin Komisyonumuzun önceki raporunda⁴ ifade edilen hususların çözüme kavuşturulduğu görülmüştür. Soğuk suyun verilme süresinin günde 9 saatten 24 saate çıkarılması, sıcak su süresinin ise 3 gün boyunca ikişer buçuk saatten yine günlük 24 saate çıkarılması; 200 litrelik soğuk su miktarının 17.02.2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğe uygun olması ve yapılan görüşmelerde mahpuslardan konuya ilişkin bir şikayet iletilmemesi memnuniyetle karşılanmıştır. Benzer düzenlemelerin diğer ceza infaz kurumlarında da bir an önce hayata geçirilmesi temenni edilmektedir.

• Ceza İnfaz Kurumu Personelinin Özlük Hakları

Ceza infaz kurumlarının çalışma şartları ve sunduğu özlük hakları itibariyle bazı meslek grupları açısından cezbedicilikten uzak olduğu görülmektedir.⁵ Ceza infaz kurumu personelinin zor ve stresli bir iş yaptığının kabulü gerekmektedir. Yaptıkları işin gereği olarak ve nitelikli iş gücünün istihdamını sağlamak amacıyla, personelin özlük haklarının gözden geçirebileceği düşünülmektedir. Özlük haklarındaki artışın sağlanması amacıyla, infaz koruma memurlarının güvenlik hizmetleri sınıfına geçme talebi bulunmaktadır.

³ Silivri 6 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun 10.1.2014 tarihli ve 2014/40 Per. sayılı yazısı.

⁴ Silivri L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları Raporu, 11.10.2012, s. 6. , http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2012/ceza_infaz_kurumlarina_iliskin_raporlar/Silivri_L_Tipi_Kapali_Ceza_Infaz_Kurumlari_Raporu.pdf , [Erişim Tarihi: 01.04.2014];

⁵ Bu tespitler önceki tarihli Komisyon raporlarında ayrıntılandırılmıştır. Osmaniye C Tipi ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu, 19.04.2012, s. 16. , http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2012/raporlar/20_04_2012_3.pdf; Antalya İlindeki Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu, 29.1.2014, http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2014/antalya_infaz_kurumlari.pdf , [Erişim Tarihi: 01.04.2014].

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Komisyonumuz önceki raporlarında da konuyu ele almış, infaz koruma memurlarının ifa ettikleri görev itibariyle ceza infaz kurumlarında beraber görev aldıkları jandarma personeli ile kıyaslanmasının yanlış olacağı sonucuna varmıştır. Komisyon raporunda jandarma personelinin temel olarak suç ve suçluyla mücadeleyi amaç edinirken, infaz koruma memurlarınınsa mahpusların ıslah faaliyetine eşlik edici ve bu faaliyetleri destekleyici bir rol oynamakta olduğu tespitine yer verilmiştir. Dolayısıyla infaz koruma memurlarının güvenlik hizmetleri sınıfında yer almasının olumsuz bir paradigma değişikliğini beraberinde getirme ihtimali bulunmaktadır. Bununla birlikte infaz koruma memurlarının özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin farklı mekanizmalarla yapılabilecek düzenlemeler memnuniyetle karşılanacaktır.

Sonuç Olarak:

1. Silivri Ceza İnfaz Kurumlarında kapasite fazlası mahpusun barındırılmıyor olması memnuniyetle karşılanmıştır.
2. Ziyaret edilen hiçbir kurumda infaz koruma memurlarının kötü muamelede bulunduğu iddialarına yer verilmemesi mahpusların genel olarak idareden memnun olduğu şeklinde değerlendirilmiştir.
3. Koğuşlarda sesin yoğun şekilde yankılanmasının mahpusların sağlığını olumsuz yönde etkilediği görüldüğünden, yankının önlenmesine dönük tedbirlerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.
4. Ceza infaz kurumlarındaki tüm oda ve koğuşlara 24 saat süreyle soğuk ve sıcak su verilmesi memnuniyetle karşılanmıştır. Alınan tedbirlerin diğer ceza infaz kurumlarında da uygulamaya geçirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.
5. Mahpusların ailelerinin ikamet yeri ve çevresinde barındırılmayı talep ettiği görülmüştür. Bu talebin son derece insani olduğu ve yeni yapılan ceza infaz kurumlarına gerçekleştirilecek nakillerde, öncelikli olarak cezalarını ailelerinden uzakta infaz edenlerin durumunun dikkate alınmasının gerektiği düşünülmektedir.
6. Mahpusların kişisel eşyalarının çamaşır makinesi vasıtasıyla yıkanmasını temin edecek düzenlemelerin yapılması özellikle kalabalık koğuşlarda temizlik şartlarının sağlanması ve kendi elbiselerini yıkamada güçlük çeken mahpuslar açısından isabetli olacağı değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

---

7. Dilekçelerinin takibine imkân tanıyacak sorgu numarasının kendilerine verilmediği kimi mahpuslarca dile getirilmiştir. Dilekçe hakkının Anayasa tarafından güvenceye alındığı hatırlanarak, bu hakkın korunmasına ilişkin tedbirlerin alınması gerekmektedir.
8. Ceza infaz kurumlarının çalışma şartlarının zorluğu ve çalışmak için son tercih edilen kurumlar arasında bulunduğu bilinmektedir. Bu nedenle zor çalışma şartlarının gereği olarak ve nitelikli personel istihdamını artıracak düşüncesiyle personel özlük haklarında yapılacak iyileştirmeler memnuniyetle karşılanacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Toplantı No : 31

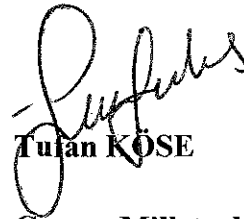
17.04.2014

Konu : Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü İnceleme Raporu -2- kabul edilmiştir.

 Başkan Ayhan Sefer ÜSTÜN Sakarya Milletvekili	 Başkanvekili Nevzat PAKDİL Kahramanmaraş Milletvekili	 Başkanvekili Levent GÖK Ankara Milletvekili
Sözcü Yalçın AKDOĞAN Ankara Milletvekili	Katip Reşat DOĞRU Tokat Milletvekili	Üye Murat BOZLAK Adana Milletvekili
<i>İmzada bulunmadı</i> Üye Mehmet METİNER Adıyaman Milletvekili	 Üye Mehmet Kerim YILDIZ Ağrı Milletvekili	Üye Sinan Aydın AYGÜN Ankara Milletvekili
 Üye Mustafa ERDEM Ankara Milletvekili	Üye Ülker GÜZEL Ankara Milletvekili	 Üye Zeynep DEMİR Batman Milletvekili
<i>Rapor elverişli ve yeterlidir</i> Üye Yusuf KÖSE Çorum Milletvekili	Üye Atıla KAYA İstanbul Milletvekili	<i>Rapor elverişli ve yeterlidir</i> Üye Mahmut TANAL İstanbul Milletvekili
 Üye Hamza DAĞ İzmir Milletvekili	<i>İmzada bulunmadı</i> Üye Sıtkı GÜVENÇ Kahramanmaraş Milletvekili	Üye Ahmet Salih DAL Kilis Milletvekili
 Üye Kerim ÖZKÜL Konya Milletvekili	 Üye Ayşe TÜRKMEÑOĞLU Konya Milletvekili	Üye Veli AĞBABA Malatya Milletvekili
 Üye Abdurrahim AKDAĞ Mardin Milletvekili	 Üye İhsan ŞENER Ordu Milletvekili	Üye Cemal Yılmaz DEMİR Samsun Milletvekili
Üye Hüseyin AYGÜN Tunceli Milletvekili	Üye Kemal AKTAŞ Van Milletvekili	

TBMM İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü-2 İnceleme Raporu ile ilgili Muhalefet Şerhimiz
ektedir. Saygılarımızla.

Levent GÖK**Ankara Milletvekili****Veli AĞBABA****Malatya Milletvekili****Hüseyin AYGÜN****Dersim Milletvekili****Tuhan KÖSE****Çorum Milletvekili****Mahmut TANAL****İstanbul Milletvekili****Sinan Aydın AYGÜN****Ankara Milletvekili**

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Alt Komisyonu tarafından 13.02.2014 tarihinde Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü'nde gerçekleştirilen incelemeler sonucunda hazırlanan Rapor, adı geçen kampus içindeki cezaevlerindeki sorunların ve hak ihlallerinin tespit edilmesi ve çözümü noktasında bazı değerlendirmeler içermektedir. Raporda, tarafımızca tespit edilen birkaç sorun ve hak ihlali tespit edilmiş ve çözüm önerileri sunulmuş olsa da birçok noktada rapor eksik kalmış ve etkili çözümler sunamamıştır.

İNCELEME ZİYARETİ SONRASI DEĞERLENDİRİLME

TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'na Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü'nden yapılan 123 adet başvuru sonrasındaki değerlendirme ışığında gerçekleştirilen cezaevi ziyaretinde tespit edilen hak ihlalleri ve sorunlar şu şekildedir.;

Cezaevlerinde Bazı Mahpuslar için Ayrımcı Uygulamalar Bulunmaktadır.

Özellikle Ergenekon Davası'ndan cezaevinde bulunan mahpuslar birçok sosyal hak ve ortak faaliyetlerden mahrum bırakılmaktadır. Sohbet hakkından yeteri kadar faydalanamayan mahpuslar ayrıca spor ve diğer etkinlik haklarından faydalandırılmamaktadır.

Cezaevi Mimarisinde Ciddi Problemler Mevcuttur.

Cezaevinin mimarisi güvenlik ihtiyacı adı altında "gözetleme" prensibine göre dizayn edilmiştir. Cezaevinde, mahpusların sürekli olarak izlenmesi ve gözetlenmesi için yerleştirilen kameralar, mahpusların mahremiyet hakkını ihlal etmektedir. Ortak alanlarının hepsinin izlenmesi ve odaların hareket odaklı kameralar aracılığıyla gözlenmesi ile birlikte ring araçlarında bile ses kaydı alınması ve kameralar ile izleme yapılması, mahremiyet ihlalinin çok ciddi bir seviyeye geldiğini göstermektedir.

Diğer yandan cezaevi mimarisindeki bir diğer önemli sorun ise akustiktir. Odalarda ve ortak kullanım alanlarında yaşanan bu ciddi akustik problemi, konuşmaların ve en küçük seslerin sürekli yankılanması sorununu ortaya çıkarmaktadır. Bu problem, mahpusların yaşamında ciddi ruhsal ve bedensel dengesizlikler ve rahatsızlıklar geliştirebilecek seviyededir.

Cezaevinde Hijyen Problemi Mevcuttur.

Cezaevinde mahpusların kişisel çamaşırlarının yıkanması ve temizlenmesi noktasında sıkıntı yaşanmaktadır. Özellikle çamaşır makinesi bulundurulmasının yasak olması sebebiyle mahpusların kıyafetlerini temizlemeleri noktasında acil önlem alınması gerekmektedir.

Cezaevinde Telefon Görüşmeleri Kısıtlanmaktadır

Mahpusların telefon görüşmeleri için ayrılan süre ne yazık ki yeterli değildir.

Cezaevinde Sağlık Hakkı İhlal Edilmektedir.

Cezaevinde sağlık hizmetleri aksamaktadır. Özellikle hastane sevklerinde ciddi problem yaşanmaktadır. Örneğin mahpuslar dış hekimine sevk için 1-2 ay beklemek zorunda kalmaktadır. Öte yandan 1,5 yıldır MR sırası bekleyen mahpus olduğu bile tespit edilmiştir.

Diğer taraftan özellikle dahiliye doktorunun sürekli olarak kelepçeli muayeneye zorladığı mahpuslar tarafından beyan edilmektedir. Raporda yer alan, “mahpusların ne şekilde muayene edileceğinin doktorların takdirine bırakıldığına hatırlanması gerekmektedir” ifadesi kabul edilemez. Zira kendi kararı sonrası kelepçe ile muayene yapmak istemeyen doktorlar için soruşturma ve dava açıldığı hatırlandığı bu ifade gerçeği yansıtmamaktadır. Ve bu çok ciddi insan hakkı ihlali noktasında Komisyon’un Raporu adeta sorumluluktan kaçır bir tavır almaktadır.

Cezaevinde Çiçek Yetiştirmek İçin Toprak Bulundurulmasına İzin Verilmemektedir.

Cezaevinde çiçek yetiştirmek için bile toprak bulundurmaya izin verilmemesi keyfi yasakların geldiği boyu göstermektedir.

Cezaevinde Keyfi Disiplin Cezaları Büyük Bir Sorun

Cezaevlerinde belli günlerde örneğin herhangi bir ölüm yıldönümünde slogan atanmak, marş, türkü söylemek yönetim tarafından cezalandırılıyor. Bu şekilde verilen keyfi disiplin cezaları, özellikle mahkumların infazını yakacak düzeyde uygulanmaktadır. Bu nedenle keyfi uygulanan disiplin cezaları cezaevindeki en büyük sorunlardan biri haline gelmiş durumda.

Cezaevine İlk Girişte Çıplak Arama Mevcut

Tüm F tipi cezaevlerinde yaygın olan çıplak arama, bu cezaevlerinde de mevcut. Ayrıca ziyaretçilere de uygulanan çıplak aramalar tam olarak taciz boyutuna ulaşmış durumda.

SONUÇ

Bugün ülkemizde, ceza infaz mantığındaki sorunlar ve sıkıntılar ile cezaevindeki kötü yaşam koşullarının; çok ciddi hak ihlaller ve insanlık dışı manzaraların doğmasına sebebiyet verdiği bilinmektedir. Cezaevi ziyaretlerinde karşılaştığımız fiziki koşullar, tarafımıza aktarılan hak ihlalleri ve keyfi uygulamalar; cezaevlerinde kapsamlı fiziki yenileme projelerine ve insan haklarına dayalı bir ceza infaz sistemi reformuna ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, cezaevi koşullarının insanlık onuruna yakışır bir hale getirilmesi ve adil bir ceza infaz sisteminin oluşturulması gerekmektedir. Bu nedenle TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından hazırlanan Raporların bu bakış açısı ile hazırlanması gerekmektedir. Hazırlanacak Raporlar ve çözüm önerileri gerçekçi ve kapsamlı olmakla birlikte, kısa, orta ve uzun vadeli çözüm önerileri içermelidir.

Rapor'da birçok tespite yer verilmiş olmasına rağmen görmezden gelinen birçok hak ihlali ve sorun olduğu tarafımızdan açıkça tespit edilmiştir.

Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında;

Rapor'da birçok hak ihlalinin, sorunun ve sıkıntının ciddiyetinin ve öneminin görmezden gelinmiş olmasının ve etkili çözüm önerileri getirilememiş olmasının kabul edilmesi mümkün değildir. Bu sebeple,

- cezaevlerindeki yaşam koşullarının iyileştirilmesi,
- mevcut hak ihlalleri ile sorunların tespit edilmesi
- cezaevi yönetimlerinin keyfi uygulamalarına çözüm üretilmesi noktasında

hazırlanan Rapor amacına hizmet edecek bir içeriğe sahip değildir.

Sonuç olarak, hazırlanmış olan Rapor'un Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü'nde yaşanan hak ihlalleri, cezaevlerindeki yaşam koşulları ve diğer sıkıntı ve sorunların çözümü noktasında yetersiz kalacağı düşüncemiz ile Rapor'a ilişkin muhalefet şerhimizi bilgilerinize sunuyoruz.

Komisyon raporlarına, <http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/index.htm>
adresinden ulaşabilirsiniz.

Adres: TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 06543 Bakanlıklar-ANKARA

Tel: 0 312 420 5406 – 420 5399   **Faks:** 0 312 420 5394

E-posta: insanhaklari@tbmm.gov.tr